Nr 11

Justitieutskottets betänkande i anledning av motion om begränsningar i användandet av pyrotekniska artiklar.

Motionen

I motionen 1973:1086 av herr Åkerlind (m) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär åtgärder för att stävja överdrivet skjutande omkring nyårs- och påskhelgerna.

Till stöd för yrkandet anförs följande:

Vanan att fira nyår och påsk genom att skjuta av s. k. "smällare" har blivit alltmer utbredd. Nyårsskjutandet är numera inte heller begränsat till nyårsafton utan kan på vissa håll börja redan före jul och hålla på en bit in i januari.

Oskicket har i en del bostadsområden utvecklats så att framför allt äldre och sjuka men även de som behöver sömn för att kunna fullgöra sin arbetsdag upplever detta skjutande som en tortyr. Men det är inte många som vill göra formell anmälan mot grannars barn.

Det finns därför anledning att ingripa mot överdrivet nyårs- och påsksmällande även i de fall när inga klagomål formellt framförts. Det kan också vara anledning att överse om nuvarande möjligheter att ingripa är tillräckliga. Åtkomstmöjligheterna, t. ex. lägsta ålder för inköp av "smällare", bör också överses.

Att skjutande förekommer på enstaka dagar – t. ex. på nyårs- och påskaftnarna – är väl sådant som måste accepteras. Men att denna ljudterror sträcker sig över flera dagar och nätter i sträck och in i de enskilda hemmen måste samhället söka förhindra.

Gällande bestämmelser

I förordningen (1949:341) om explosiva varor finns grundläggande bestämmelser angående tillverkning, import, försäljning och hantering av pyrotekniska varor. Tillämpningsföreskrifter till denna förordning har utarbetats av kommerskollegium. Häri finns bl. a. föreskrifter angående inköp av fyrverkeripjäser, knallpjäser och pjäser för rökutveckling. Enligt dessa bestämmelser krävs tillstånd av polismyndighet för att inköpa pyrotekniska varor som innehåller en pyroteknisk sats överstigande en viss kvantitet. För tillståndsfria varor gäller två åldersgränser. En 15-åring får inköpa mindre pyrotekniska varor, t. ex. knallpulver. För att få inköpa andra pyrotekniska varor krävs att åldern 18 år uppnåtts. För tillståndsfria inköp gäller att andelen knallpjäser inte får överstiga 10 % av det totala inköpsvärdet. I allmänna ordningsstadgan (1956:617) finns en bestämmelse att inom stadsplanelagt område fyrverkeri inte får äga rum utan tillstånd av polismyndigheten.

Pågående utredning

Enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 24 november 1972 har chefen för handelsdepartementet tillsatt en utredningsman (direktören Anna-Greta Hybinette) för att utreda den samhälleliga regleringen på det pyrotekniska området. Enligt direktiven är det osäkert huruvida gällande regler är tillräckliga för att på ett tillfredsställande sätt begränsa olägenheterna med de pyrotekniska varorna. Det är inte ovanligt att minderåriga trots gällande bestämmelser har tillgång till pyrotekniska varor och använder dessa på ett sätt som är särskilt ägnat att åstadkomma skada och irritation. Dessutom anses olaga hemtillverkning av pyrotekniska pjäser förekomma, vilket ibland leder till svåra olyckor. Även vid korrekt hantering bedöms pyrotekniska varor kunna föra med sig olägenheter på grund av bristfälliga konstruktioner.

Enligt direktiven skall den sakkunnige undersöka omfattningen och karaktären av de olägenheter som hänger samman med användningen av pyrotekniska varor. Finner den sakkunnige att dessa olägenheter inte tillfredsställande kan begränsas bör hon pröva om en bättre ordning kan åstadkommas genom effektivare tillsyn över efterlevnaden av gällande regler eller om behov finns av att skärpa dessa. I det senare fallet bör den sakkunnige lämna förslag till ny reglering. Vidare bör hon undersöka om behov föreligger av att öka säkerheten hos de pyrotekniska varorna. I detta sammanhang erinras om att den olaga hemtillverkningen kan komma att öka vid skärpt reglering. Denna frågeställning skall beaktas. Det kan därför finnas anledning att uppmärksamma handeln med sådana kemikalier som kan användas för framställning av pyrotekniska varor för att därigenom undersöka möjligheterna att begränsa den olaga hemtillverkningen. Den sakkunnige bör också pröva behovet av ökad information och andra åtgärder på området.

Utskottet

I motionen hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär åtgärder för att stävja överdrivet användande av pyrotekniska artiklar omkring nyårs- och påskhelgerna.

I överensstämmelse med önskemål i motioner till föregående års riksdag tillsattes i november 1972 en utredning angående den samhälleliga regleringen på det pyrotekniska området. I utredningens uppdrag ingår att överväga åtgärder av den art som föreslagits i motionen. Då motionärens önskemål således redan tillgodosetts, bör motionen avslås.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1973:1086.

Stockholm den 6 mars 1973

På justitieutskottets vägnar
ASTRID KRISTENSSON

Närvarande: fru Kristensson (m), fröken Bergegren (s), herr Dockered (c), fröken Mattson (s), herrar Jönsson i Malmö (s), Johansson i Växjö (c), Nygren (s), Westberg i Ljusdal (fp), fru Hjelm-Wallén (s), herr Polstam (c), fru Bergander (s), herrar Schött (m), Måbrink (vpk), Petersson i Röstånga (fp) och Nilsson i Visby (s).

GOTAB 73 3338 S Stockholm 1973